

регіональні схеми розвитку туристично-оздоровчої сфери. Врахування та здійснення на практиці механізмів зменшення та попередження демографічних втрат в межах найменших територіально-адміністративних одиниць покращить демографічну ситуацію не тільки Львівської області, але й держави в цілому.

Література:

1. Заставний Ф. Проблеми депресивності в Україні (соціально-економічної, екологічної, демографічної): Монографія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 348 с.
2. Населення Львівської області 2006. Демографічний щорічник. – Львів, 2007. – 104 с.
3. Пирожков С.І. Демографічний фактор у глобальній стратегії розвитку країни // Демографія та соціальна економіка. – Київ, 2004. – Вип. 1-2. – С. 5-21.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. <http://stat.lviv.ua>.

КІЛЬКІСНІ МЕТОДИ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИМИ КОМПЛЕКСАМИ УКРАЇНИ

Ігор Огірко, Любов Чеховська

Львівський державний університет фізичної культури

У процесі формування ринкового середовища в Україні значне місце відводиться реформуванню туристичної галузі. В умовах переходу до ринкових умов господарювання трансформаційні процеси у відносинах власності істотно вплинули на розвиток туристично-рекреаційних комплексів, що спричинило появу нових організаційно-економічних та господарсько-правових форм їх функціонування.

Тому актуальним є завдання розробки моделі функціонування туристично-рекреаційних комплексів, яка оптимізувала би організаційно-економічний механізм управління ним на певних територіях, враховувала рівень зростання туристично-рекреаційних потреб населення і дозволила формувати конкурентоспроможний інструментарій реагування на них. Розробка такого інструментарію є

одним із важливіших засобів підвищення ефективності управління територіальними туристично-рекреаційними комплексами.

Великий внесок у дослідження проблем розвитку і функціонування сфери туристично-рекреаційних послуг зробили такі відомі зарубіжні та вітчизняні вчені як: Азар В.І., Бейдик О.О., Гаврилишин І.П., Гринів Л.С., Гудзь П.В., Жданова О.М., Кирик В.Ф., Кравців В.С., Томаневич Л.М., Федорченко В.К., Цибух В.І., та ін.. У їх працях аналізуються функціонування інституційно-територіальних утворень, туристично-рекреаційні комплекси. Аналіз змісту опублікованих робіт, які присвячені розгляду цієї проблеми засвідчує про те, що не розглядають кількісні методи експертного оцінювання в системі інформаційно-аналітичної діяльності органів управління туристично-рекреаційними, оздоровчо-спортивними комплексами України.

Туризм — це складний багатогранний суспільно-економічний феномен ще недостатньо проаналізований під кутом забезпечення ним умов життєдіяльності суспільства за рахунок надання цільовим споживачам таких спортивно-оздоровчих послуг, які б відповідали сучасним вимогам формування ринкових умов господарювання у рекреаційній сфері України.

Туристично-рекреаційні комплекси розглядаються як складні інституційні соціально-економічні та матеріальні утворення, основним системоутворюючим чинником яких є забезпечення людської життєдіяльності за рахунок здійснення профілактики, лікування, оздоровлення, відпочинку, рекреації. Результатом є створення і споживання туристично-рекреаційного продукту як вихідної основи формування і реалізації пакету лікувально-оздоровчих послуг в умовах функціонування цілісного спортивно-оздоровчого комплексу.

Аналіз організаційно-економічного механізму функціонування туристично-рекреаційних комплексів ґрунтувався на з'ясуванні суті державної політики в галузі туристично-рекреаційного туризму, на розгляді та оцінці нормативно-правових засад регулювання діяльності в Україні.

Значна увага акцентується на необхідності створення сприятливих організаційно-економічних умов розвитку курортно-рекреаційної сфери, які б передбачали врахування інноваційних підходів у процесі виробництва, створення і використання якісного і

конкурентоспроможного туристично-рекреаційного продукту в певних умовах.

Застосуємо економіко-математичну модель за Томаневичем [4] для впровадження кількісних методів експертного оцінювання в сфері діяльності туристично-рекреаційних комплексів.

Позначимо $M_i (i=1, m)$ множини проектів розвитку та функціонування в певному регіоні України, де m - туристично-рекреаційна система (ТРС). Через C_{ij} – позначимо прибуток від вкладеної одиниці інвестицій в j -й продукт розвитку i -ої ТРС ($i=1, m, j=1, M_i$). Через X_{ij} позначимо обсяг інвестицій для розвитку туризму, спорту та рекреації даного регіону. Запишемо економіко-математичну модель оптимального інвестування туризму, рекреації регіону у вигляді:

$$\max \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^{M_i} C_{ij} x_{ij} \quad (1)$$

$$\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^{M_i} x_{ij} = 1, \quad (2)$$

$$x_{ij} \geq 0, i=1, m; j=1, M_i \quad (3)$$

У подальшому замість величини прибутку C_{ij} (випадкової величини) будемо розглядати відповідне середньо очікуване значення математичне сподівання $M [C_{ij}]$. Модель (1)- (3) при цьому стає статистична. Позначимо $K_{ij} (X_{ij})$ – користь від вкладених інвестицій. В загальному випадку обмеження (2) замінимо на обмеження-рівняння як є на практиці. Нехай E_1, E_2, \dots, E_n – стани економічного середовища. Прибуток від вкладених інвестицій залежить від загального стану економічного середовища. За умови, що $n=2$ – сприятливий стан та несприятливий стан; при $n=3$ – сприятливий стан, застійний стан, несприятливий стан; при $n=5$ – стан браку, стан економічного спаду, «стагнація або застійний стан», стан економічного піднесення, стан економічного розквіту. Позначимо через C_{ijk} очікуваний прибуток від вкладеної одиниці інвестицій в j -й проект розвитку i -ої туристично-рекреаційної системи у k -овому стані середовища ($i=1, m, j=1, M_i, k=1, n$). Позначимо через $P (E_1), \dots, P (E_n)$ – ймовірності того, що система перебуватиме в тому чи іншому стані економічного середовища ($\sum_{k=1}^n P(E_k) = 1$). Тоді, модель яка максимізує майбутній прибуток буде

мати вигляд:

$$\left\{ \begin{array}{l} \max \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^M M(C_n) x_n \quad (5) \\ \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^M x_n \leq 1, \quad (6) \\ x_n \geq 0, i = 1, m; j = 1, M \quad (7) \end{array} \right.$$

З метою аналізу і формулювання стратегії розвитку туристично-рекреаційного комплексу України використовується метод SWOT-аналізу як важливого інструменту у процесі прийняття відповідних управлінських рішень.

Управлінські рішення повинні бути кількісно оцінені методами експертного оцінювання відповідним програмним забезпеченням на основі економіко-математичної моделі (5), (6). Позначимо: K1 - цінова політика (рівень та гнучкість цін, націнок, форм оплати); K2 - широта асортименту товару; K3 - партнерська позиція (рівноправність стосунків); K4 - творчий підхід до вирішення проблем співпраці; K5 - оперативність, мобільність і своєчасність поставки; K6 - здатність надавати інформаційні послуги; K7 - кваліфікація персоналу; K8 - якість поставок (відсутність недостачі, наявність необхідних супровідних документів); K9 - надійність партнерства; K10 - географічна наближеність постачальника.

Завершальний етап кількісної оцінки полягає в проведенні експертної оцінки за потрібними критеріями системи інформаційноаналітичної діяльності органів державної влади стосовно туристично-рекреаційного комплексу України.

Таким чином, виходячи з комплексної оцінки провадження політики міжнародної інтеграції, формування відкритого економічного середовища туристично-рекреаційні комплекси вимагають докорінно нових схем управління. Це передусім удосконалення правової бази зовнішніх відносин, укладання угод міжурядового, міжрегіонального та міжвідомчого характеру про співробітництво в галузі туризму і рекреації, розвиток інституційного співробітництва, використання фінансових механізмів у поглибленні безпосереднього партнерства в Європі. Враховуючи євро інтеграційні процеси та становлення України як країни з ринковою економікою залишається факт прямої втрати значних джерел прибутку. За допомогою туристично-рекреаційної діяльності можна подолати дисбаланс у розвитку території, а також створити перевагу у суперництві з урбанізацією в Україні.

Література:

1. Огірко І.В., Шульжик Ю.О. Інвестометрія в Євроінтеграційних процесах /Зб. Наук. Пр. Економіка України в Євроінтеграційних процесах.- Львів:ЛНУ ім.І.Франка.-Вип.13, 2004.-С.76-82.

2. Чеховська Л.Я., Огірко І.В. Управління персоналом як фактор активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення.-Львів:ЛДІФК.-2000.-С.15-15.

3. Томаневич Л. Лікувально-оздоровчий туризм в Україні як об'єкт державного регулювання //Нак. Вісник Львівського юридичного інституту внутрішніх справ.-хСерія економічна.-Вип.1.-2005.-С.210-217.

4. <http://www.ogirko.h.com.ua>

ЗМІНИ ЖИТТЄВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СТАНУ ЛЮДСЬКОГО ОРГАНІЗМУ ПІД ВПЛИВОМ ГЕОПАТОГЕННИХ ЗОН ТА ЗАСОБИ ЇХ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ

Богдан Дикий

Ужгородський національний університет

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. В багатьох працях наводяться приклади впливу геопатогенних зон на протікання біологічних ритмів в різних живих організмів та здоров'я людини [1, 2]. У роботі [3] наведено аналіз впливу геопатогенних зон на аварійність під час руху транспорту. Отже, медико – геграфічна оцінка довкілля повинна враховувати вплив геопатогенних зон на ступень ризику здоров'я людини [4].

Аналіз наукової літератури показав, що немає досліджень щодо впливу геопатогенних зон у місцях проведення занять з фізкультурно – оздоровчої діяльності.

Дослідження виконані відповідно зведеного плану кафедри терапії та сімейної медицини УжНУ “Вивчення адаптаційних механізмів та їх впливу на розвиток захворювання та особливості профілактики і лікування в умовах недостатності деяких мікроелементів та природних катаклізмів“ по темі ДБ – 544, наказ МОН України № 746 від 07.11.2003р.

Метою нашого дослідження було вивчення впливу геопатогенних зон на загальний енергетичний стан людського організму під час перебування людей в гепатогенній зоні та поза нею.